

Dystre fremtidsudsigter for økologien. Hvor bliver alle insekterne af?

AF: PROFESSOR I ØKOLOGI VED KØBENHAVNS UNIVERSITET KAJ SAND-JENSEN

Publiceret 21. oktober 2017 kl. 23:05

0 kommentarer

Professor i økologi ved Københavns Universitet Kaj Sand-Jensen

Debat.

En storstilet undersøgelse i tyske naturområder viser tæt på 80 procent tilbagegang af flyvende insekter i de sidste 27 år. Da insekterne er livsvigtige bestøvere af både vilde og dyrkede planter og samtidig tjener som føde for fuglene, tegner resultaterne et dystert billede af den økologiske sundhedstilstand i det åbne land.

Mange bilister har sikkert bemærket, at deres bil forruder nu om dage yderst sjældent skal renses for insekter selv efter en lang tur gennem sommerlandet fra Skagen til Gedser. Det var helt anderledes for 30-40 år siden, hvor man flere gange undervejs måtte ind på en tankstation for at fjerne de udsnattede insekter. Indtrykket af et dramatisk fald i mængden af flyvende insekter fik yderligere næring i denne sommer af en redaktionel kommentar i tidsskriftet Science, der berettede om en 80 procent tilbagegang i mængden af flyvende insekter i et stort antal tyske naturområder, der alle ligger i det dyrkede landskab. Kommentaren udløste stor omtale og diskussion i medierne.

Man har længe vist, at artsrigdommen af sommerfugle, vilde bier, humlebier og svirrefluer er gået dramatisk tilbage i de intensivt dyrkede områder af Europa og USA. Mange arter er endog uddøde lokalt og nationalt. Imidlertid har vi savnet tal for udviklingen i den samlede insektmængde, som

den tyske undersøgelse angiveligt kunne levere. Nu er den så endelig udkommet den 18. oktober i det ansete tidsskrift PloS ONE. Resultaterne er både så omfattende, troværdige og så alarmerende, at de fortjener omtale og opfølgning.

De tyske entomologer har målt vægten af insekter fanget på standardmåde i giftfælder (såkaldte Malaisefælder), som i de sidste 27 år har været opstillet i 63 naturområder, næsten alle beliggende tæt på dyrkede marker. Resultaterne viser en gennemsnitlig tilbagegang i insektmængden over de 27 år på 76 procent for hele vækstsæsonen, og på 82 procent for højsommeren. Altså – i dag fanger man blot en femtedel af den insektmængde, man fangede for 27 år siden.

Tilbagegangen er sket i alle naturområderne uanset typen. Og da tilbagegangen er sket inde i selve naturområderne, kan man antage, at den har været endnu større ude på markerne. Hvad er så forklaringen på den voldsomme tilbagegang?

Klima, arealanvendelse og naturtyper har ændret sig meget lidt over periodens 27 år og kan ifølge undersøgelsen ikke forklare tilbagegangen. Forfatterne foreslår, at det stadigt mere intensive landbrug kan være forklaringen på tilbagegangen, og de fremhæver øget anvendelse af pesticider, øget gødskning og fjernelse af udyrkede bræmmer og hegn, som de mest sandsynlige årsager.

Nye amerikanske undersøgelser har netop dokumenteret store bestandsnedgange for monark-sommerfuglen på grund af pesticider, og danske studier viser tilsvarende stor og hyppig dødelighed af smådyr i vandløbene på grund af udledning af pesticider. Da 80 procent af planterne bestøves af insekter, og 60 procent af fuglene lever af insekter, er der virkelig behov for øget fokus og politisk opfølgning på den biologiske nedtur, som tyskerne dokumenterer, da den kan forventes at føre til yderligere forarmning af plantelivet og fuglelivet. Voldsom tilbagegang af planterne og fuglene i det intensivt dyrkede åbne land er allerede veldokumenteret fra mange europæiske lande, inklusive Danmark. Selv om det er bekvemt at slippe for at rense bilruderne, så kan de flyvende insekters tilbagegang altså være et alarmerende tegn på sterilisering af hele landskabet.

xxx

Yderligere relevante informationer fra Stendorf:

Danmark er på vej ned af "øko-stigen". Siden 2010 har et samarbejde mellem en international gruppe af toksikologer, biologer, læger, biavlere og økologiske landmænd sat fokus på brugen af pesticider (herbicider og insekticider) og midlernes skadelige effekter på dyr og menneskers helbred samt på økosystemer.

De store agrokemiske firmaer, Monsanto, Bayer, Syngenta o.a. har med deres aggressive og uetiske markedsføring af ikke mindst Glyphosate/Roundup og nervegifte (nikotinoide) i foruroligende grad været ansvarlig for en global ødelæggelse af landbrugsarealer og biodiversitet. I kølvandet er tusindvis af arter truet af udryddelse inklusive honningbier, humlebier og andre bestøvere, som er med til af sikre omkring 70 % af verdens produktion af fødevarer. Hvis bestøvere forsvinder, er det på sigt også slut med os. Men desværre er mange meningsdannere og politikere direkte i lommen på de agrokemiske firmaer. Det er helt uacceptabelt, at et enkelt erhverv får politisk rygdekning til i den grad at forgifte vores fælles jord. Hvordan kan vi forsvare det overfor vores børn og børnebørn?

